

Trupci. Trupce je najracionalnije dovlačiti na šumsko stovarište što pre po izradi i po izvršenom hemijskom tretiranju, opisanom ranije. Ako je tehnički moguće organizovati brzo dopremanje trupaca iz šume, onda hemijsko tretiranje treba da se izvrši na stovarištu. Preim秉stvo je to, što na stovarištu obično ima više uslova da se trupci potpunije isprskaju.

Trupci se slažu na rampe podešene za utovar u kamione, u složaje čija visina ne treba da bude suviše velika. Pri tome trupce osetljivih vrsta drveta treba izdvajati od otpornijih i o njihovom dovlačenju na stovarišta voditi evidenciju. Novo dopremljene trupce ne treba slagati preko onih koji su na stovarištu proveli izvestan period vremena, već isporuku organizovati tako, da stariji trupci budu otpremljeni pre novih.

Hemijsko tretiranje ranije navedenim sredstvima i koncentracijama dolazi u obzir samo za vrste drveta koje pripadaju kategoriji neotpornog i vrlo osetljivog drveta, kao i za svu četinarsku građu koja se lako obojava. Čuvanje trupaca uglavnom se zasniva na brzom sušenju. Pokrivanje složaja nadstrešnicama može uticati na sporije i manje stvaranje čeonih i postranih pukotina. Ako je za dotično stovarište i određenu vrstu drveta iz iskustva poznato da su pogodni u pogledu stvaranja pukotina, onda vrednije vrste treba zaštитiti premazima i antisepticima jednovremeno, podešavajući pri tome uslove koji osiguravaju postepeno isparavanje. Vrlo je rizično korišćenje čeonih premaza ako su trupci izloženi insolaciji i zbog toga uzdužno pucaju. Postepeno isparavanje iz unutrašnjosti trupaca umanjuje mogućnost brzih procesa alteracije. Zbog toga zasena i povremeno zalivanje trupaca mogu odigrati korisnu ulogu.

Izrada rezervoara za vodu i čuvanje trupaca u njima bio bi svakako najbolji način zaštite lišćarskih i četinarskih trupaca na šumskim stovarištima. Postoji, međutim, opasnost da u toku transportovanja materijal, naročito četinarski, bude zaražen gljivama »plave« boje i drugim plesnima. Zbog toga se rezervoari većinom podižu na pilanskim stovarištima, gde se trupci mogu rezati vlažni i proizvodi veštački sušiti.

Rudničko drvo. Ovo drvo vrlo često dolazi već zaraženo iz šume, što se u početku ne može zapaziti. Dužim čuvanjem takvog drveta na šumskim stovarištima procesi se u tkivima nastavljaju, pri čemu su bukovo drvo i hrastova beljika naročito izloženi razaranju od *Schizophyllum commune* (bukva) i *Stereum hirsutum* (hrast). Sva vidno zaražena građa mora se zbog toga ukloniti sa stovarišta pred njeno slaganje.

Način čuvanja jamske građe u svemu je isti kao pri čuvanju u šumi. Ovome se dodaje da se za prskanje građe u složajima može koristiti 3% voden rastvor kreozana ili 4% voden rastvor Na-pentahlorofenata.

Nekada je za proizvođače jamske građe ekonomično da tu građu hemijski zaštite na stovarištu i da je kao takvu prodaju. To bi na prvom mestu dolazilo u obzir ako se ne predviđa plasiranje građe u toku prve tople sezone. U tom slučaju se na stovarištima mogu izraditi betonski bazeni za potapanje građe u hladne rastvore. Ovakvo potapanje konvenira za građu koja se ugrađuje u privremene jamske hodnike, gde je puna impregnacija neekonomična (pošto se građa dosta lomi i od zemljišnog pritiska). Rudnicima bi ovakva građa takođe odgovarala, jer dobijaju već zaštićenu robu, čime se smanjuju njihovi troškovi zaštite. Pošto je zaštita rudničkog drveta kod nas još neuobičajena u praksi proizvođača, procedura same zaštite biće izložena u poglavljju o zaštiti drveta van šume i šumskih stovarišta.